

B I P T

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
VAN 21 SEPTEMBER 2015
BETREFFENDE
DE ANALYSE VAN HET TARIEFVOORSTEL VAN BPOST VOOR DE VOLLE
STUKTARIEVEN VOOR HET JAAR 2016**

Niet-vertrouwelijke versie

INHOUDSOPGAVE

1. DOEL	3
2. RETROACTA.....	3
3. ANALYSE VAN HET TARIEFVOORSTEL VOOR DE VOLLE STUKTARIEVEN VOOR HET JAAR 2016	4
3.1 WETTELIJKE BASIS.....	4
3.1.1 <i>Tariefregels</i>	4
3.1.1.1. Definitie van het kleingebruikerspakket:.....	4
3.1.1.2. Na te leven principes	4
3.1.1.3. In acht te nemen procedure.....	5
3.1.1.4. Kwaliteitsbonus.....	6
3.1.2 <i>Bevoegdheid van het BIPT</i>	6
3.2. VOORSTEL VOOR NIEUWE TARIFERING VOOR 2016 DOOR BPOST.....	7
3.2.1. <i>Voorstelling van de door bpost voor 2016 gevraagde verhogingen die van toepassing zijn op de representatieve diensten voor particulieren en voor de zakelijke kleine gebruiker, "kleingebruikerpakket" genaamd</i>	7
3.3. ANALYSE.....	10
3.3.1. <i>De verhogingen</i>	10
3.3.1.1. Historische evolutie	10
3.3.1.2. Internationale vergelijking.....	11
3.3.2. <i>Analyse van de tariefprincipes</i>	13
3.3.2.1. Kostenbasing.....	13
3.3.2.2. Uniformiteit van de tarieven.....	14
3.3.2.3. Transparantie en non-discriminatie.....	14
3.3.3. <i>Correctie voor de eindrechten</i>	14
3.4. TOEPASSING VAN DE PRICE CAP	16
3.4.1. <i>Berekening van de kwaliteitsbonus</i>	16
3.4.2. <i>Berekening van de inflatie</i>	17
3.4.3. <i>Berekening van het plafond</i>	17
3.4.4. <i>Toepassing van het plafond</i>	18
4. ALGEMENE CONCLUSIE.....	19
5. BEROEPSMOGELIJKHEDEN.....	19
Bijlage 1: Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen.....	20
Bijlage 2: Kostengegevens 2014.....	20
Bijlage 3: Berekening van de behaalde marges per product.....	20
Bijlage 4: Impact van de eindrechten.....	20
Bijlage 5: Detail van de weging van de gebruikte basket voor de berekening van de quality bonus.....	20
Bijlage 6: Samenvatting van de berekening van de price cap uitgevoerd door bpost.....	20

1. DOEL

Dit besluit betreft de controle van de inachtneming van de regels voor de berekening van tariefverhogingen van de volle stuktarieven van bpost NV voor het jaar 2016.

De volle tarieven zijn de tarieven van de producten die bestemd zijn voor privégebruikers (of voor de zakelijke gebruikers die geen verminderde tarieven zouden krijgen voor de afgifte van massaproducten). Volle tarieven variëren niet volgens het afgegeven volume of de voorbereiding van de zendingen.

Deze controle wordt verricht overeenkomstig artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna "de wet van 21 maart 1991"), alsook overeenkomstig de artikelen 29, 31 en 32 van het koninklijk besluit van 11 januari 2006 betreffende de toepassing van titel IV (Hervorming van de Regie der Posterijen) van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna het "K.B. van 11 januari 2006"). Ook wordt de conformiteit met artikel 7 van het vijfde beheerscontract¹ nagegaan.

2. RETROACTA

De wet van 21 maart 1991 schrijft voor dat de documenten met betrekking tot de berekening van de kosten worden meegedeeld aan het BIPT tegen uiterlijk 1 september (art. 144ter, § 2).

Op 21 augustus 2015 heeft bpost het BIPT een brief toegestuurd waarin de beoogde tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket² in 2016 werden meegedeeld en waarin de elementen stonden waarmee de price-capformule kan worden toegepast. De in deze brief vermelde tariefverhogingen moesten nog worden goedgekeurd door de raad van bestuur van bpost, die bijeen moest komen op 4 september 2015.

Het BIPT heeft op 31 augustus 2015 bijkomende informatie opgevraagd aan bpost in kader van artikel 144ter §2. Deze informatie is door bpost verstrekt op 2 september 2015.

Op 7 september 2015 heeft het BIPT de officiële bevestiging ontvangen dat de raad van bestuur van bpost tijdens zijn vergadering van 4 september 2015, de voorgestelde verhogingen heeft goedgekeurd.

¹ Vijfde beheerscontract - toevertrouwen van de universele dienstverplichting en diensten van algemeen economisch belang aan bpost *BS* van 7 juni 2013, 35969-36030.

² Overeenkomstig artikel 144ter, § 1, 1°, omvat dit pakket: binnenlandse prioritaire en niet-prioritaire zendingen waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg; de prioritaire of niet-prioritaire uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg; de binnenlandse en uitgaande grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg; de binnenlandse en uitgaande grensoverschrijdende aangetekende zendingen en zendingen met aangegeven waarde. Op dit pakket zijn de eenheidstarieven van toepassing.

3. ANALYSE VAN HET TARIEFVOORSTEL VOOR DE VOLLE STUKTARIEVEN VOOR HET JAAR 2016

3.1 Wettelijke basis

3.1.1 Tariefregels

3.1.1.1. Definitie van het kleingebruikerspakket:

Overeenkomstig artikel 144ter, § 1, 1°, tweede lid, van de wet van 21 maart 1991 omvat het kleingebruikerspakket de volgende diensten:

- binnenlandse prioritaire en niet-prioritaire zendingen waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
- prioritaire of niet-prioritaire uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
- de binnenlandse en uitgaande grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
- de aangetekende zendingen en de binnenlandse en uitgaande grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.

3.1.1.2. Na te leven principes

De voorwaarden, de procedure en de berekeningsregels die op de tariefverhogingen van toepassing zijn, zijn wettelijk vastgelegd door de Belgische wetgever.

Meer bepaald beschrijft artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 een aantal principes die de aanbieder van de universele dienst, *in casu* bpost, in acht moet nemen wanneer hij tariefverhogingen wil doorvoeren.

Deze principes worden als volgt beschreven in artikel 144ter, § 1:

"§ 1. De tarieven voor elk van de diensten die deel uitmaken van de universele dienstverlening door de aanbieder van de universele dienst worden met inachtneming van de volgende beginselen vastgesteld :

*1° de prijzen moeten **betaalbaar** zijn en moeten het mogelijk maken diensten aan te bieden die voor alle gebruikers, ongeacht hun geografische locatie, toegankelijk zijn;*
[...]

*2° de tarieven zijn **kostengeoriënteerd**;*

*3° het tarief is **identiek over het gehele grondgebied** van het Rijk, ongeacht de plaats van ophaling en distributie;*

*4° de tarieven zijn **transparant** en **niet-discriminerend**. Zowel prijzen als voorwaarden worden zonder discriminatie toegepast."*

Artikel 144ter, § 1, 1°, voorlaatste lid³ schrijft bovendien voor dat de tariefverhogingen van de volle tarieven van het kleingebruikerspakket moeten worden berekend door de aanbieder van de universele dienst, *in casu* bpost, volgens een "price cap".

³ "[...] De aanbieder van de universele dienst beperkt zijn jaarlijkse tariefverhogingen voor de producten die tot het kleingebruikerspakket behoren volgens een price cap [...]".

Dat wetsartikel moet worden toegepast overeenkomstig de onderstaande formule, beschreven in artikel 32 van het K.B. van 11 januari 2006.

$$\frac{\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n}}{100} \leq 100 \times \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} \times [1 + QB] - 1 \right)$$

en

$$QB = (GGK - 90)^2/1000$$

Voor de toepassing van deze formule wordt rekening gehouden met de hierna vermelde principes, zoals opgesomd in artikel 29 van het K.B. van 11 januari 2006:

- De tariefwijzigingen mogen worden toegepast vanaf 1 januari van elk jaar en mogen worden verspreid over het jaar;
- Wanneer in de loop van een kalenderjaar de aanbieder van de universele postdienst zijn prijzen verhoogt in een mindere mate dan toegestaan door de toepassing van de formules, mag hij de resterende marge gebruiken in de loop van de drie volgende jaren. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden;
- De verkregen prijzen worden afgerond op de hogere of lagere cent van een euro, zelfs wanneer daardoor de tariefverhoging hoger is dan het maximum dat resulteert uit de toepassing van de price-capformule;
- Er wordt geen rekening gehouden met prijsdalingen bij de toepassing van de price-capformule;
- Wat betreft de uitgaande grensoverschrijdende post en de uitgaande grensoverschrijdende postpakketten worden de tariefverhogingen die direct het gevolg zijn van een verhoging van de eindrechten betaald door de universeledienstaanbieder, niet in rekening genomen voor de toepassing van de formule.

3.1.1.3. In acht te nemen procedure

Artikel 144ter, § 2, van de wet van 21 maart 1991 bepaalt de manier waarop de aanbieder van de universele dienst, *in casu* bpost, te werk moet gaan om deze tariefverhoging daadwerkelijk te kunnen doorvoeren:

"§ 2. In geval van tariefverhoging van de universele postdiensten voor de producten die behoren tot het kleingebruikerpakket waarvan sprake in § 1, 1° worden alle documenten met betrekking tot de kostprijsberekening voorafgaandelijk aan de wijziging en uiterlijk op 1 september van het jaar n-1 meegedeeld aan het Instituut met het oog op de goedkeuring van de tariefverhoging. [...]"

Dit betekent dat bpost uiterlijk 1 september 2015 aan het BIPT alle nodige documenten moest verzenden voor de controle van een eventuele voor 2016 geplande tariefverhoging.

3.1.1.4. Kwaliteitsbonus

Aan de hand van de price-capformule die wordt beschreven in punt 3.1.1.2 kan de aanbieder van de universele dienst een tariefverhoging voorstellen op basis van de inflatie (via de gezondheidsindex) enerzijds en anderzijds op basis van een kwaliteitsbonus ("QB"). Deze laatste wordt berekend uitgaande van de gemiddelde gerealiseerde kwaliteit ("GGK").

In artikel 31, 1°, van het K.B. van 11 januari 2006 wordt de gemiddelde gerealiseerde kwaliteit beschreven als *"een index die overeenstemt met het percentage stukpost dat op tijd geleverd wordt en die volgens de bepalingen van artikel 32 van dit besluit berekend wordt over een periode van 12 maanden te rekenen vanaf 1 januari tot en met 31 december van het jaar n-2⁴."*

Overeenkomstig artikel 32, § 2, van het K.B. van 11 januari 2006 overleggen het BIPT en de universeledienstaanbieder elk jaar om de weging te bepalen die moet worden toegekend aan elke postdienst in het geheel van de postdiensten.

De verzendingstermijnen waarmee rekening wordt gehouden voor de diensten in het kleingebruikerspakket zijn in de praktijk D+1 (behalve voor de niet-prioritaire brievenpost en de postpakketten waarvoor de termijn D+2 is). Ze worden gemeten volgens op Europees niveau⁵ gestandaardiseerde normen en gedefinieerd in artikel 32, § 4, van het K.B. van 11 januari 2006.

3.1.2 Bevoegdheid van het BIPT

Artikel 144ter, § 2, van de wet van 21 maart 1991 draagt het BIPT op om de voorstellen voor tariefverhoging van de universeledienstaanbieder te onderzoeken op basis van de informatie die de universeledienstaanbieder moet verstrekken tegen uiterlijk 1 september van het jaar n-1.

Daartoe moet het BIPT nagaan of alle hiervoor (zie 3.1.1.2) vermelde tariefprincipes in acht werden genomen. Deze omvatten zowel de betaalbaarheid van de prijzen, met inbegrip van de toepassing van de price cap, als de andere tariefprincipes (kostenbasing, tariefuniformiteit over het hele grondgebied, transparantie en niet-discriminatie).

Indien na verificatie blijkt dat één van deze principes niet is nageleefd, zou het BIPT verplicht zijn de tariefverhoging te weigeren.

Naast de verificatie van de verschillende tariefprincipes moet het BIPT ook controleren of de aan elke postdienst binnen het kleingebruikerspakket toegekende weging wel degelijk strookt met de werkelijkheid, en dit overeenkomstig artikel 32, § 2, van het KB van 11 januari 2006.

Zoals gespecificeerd in artikel 144ter, § 2: *"Het Instituut heeft vanaf de dag van ontvangst van de aanvraag tot tariefverhogingen een maand tijd om zijn opmerkingen mee te delen"*.

⁴ Onder voorbehoud van de praktische bepalingen die hierna worden toegelicht.

⁵ CEN EN 13850, CEN EN 14508, CEN EN 13850 (UNEX).

3.2. Voorstel voor nieuwe tarifiering voor 2016 door bpost

3.2.1. Voorstelling van de door bpost voor 2016 gevraagde verhogingen die van toepassing zijn op de representatieve diensten voor particulieren en voor de zakelijke kleine gebruiker, "kleingebruikerspakket" genaamd

Om de betaalbaarheid van de prijzen te verifiëren wordt de tariefevolucie gepeild aan de hand van een middel genaamd "kleingebruikerspakket".⁶ Dat pakket bestaat uit een geheel van postdiensten die representatief zijn voor de producten gebruikt door de particulieren en de zakelijke kleine gebruikers.

Dat kleingebruikerspakket omvat de volgende diensten:

- de binnenlandse prioritaire en niet-prioritaire zendingen waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
- de prioritaire en niet-prioritaire uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
- de binnenlandse en uitgaande grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
- de binnenlandse en uitgaande grensoverschrijdende aangetekende zendingen en zendingen met aangegeven waarde.

Bpost heeft op 21 augustus 2015 de lijst overgezonden met alle producten die tot het hierboven beschreven pakket behoren en waarop een tariefverhoging zal worden toegepast. Deze lijst wordt weergegeven in de tabellen 1 en 2 hierna.

Bij het lezen van deze tabellen kan worden vastgesteld dat de gemiddelde stijgingen van de volle tarieven die zullen worden doorgevoerd voor 2016 zich tussen 0% en 3,051% bevinden naargelang van de producten. Het gewogen gemiddelde⁷ van deze verhogingen bedraagt 1,96% (buiten correctie voor de eindrechten).

De prijs voor de optie 'aangegeven waarde' voor binnenlandse en buitenlandse aangetekende zendingen zal niet worden verhoogd in 2016. Ook de tarieven die worden toegepast voor zowel de nationale als internationale pakketten vallen buiten de tariefverhogingen die gepland zijn voor 2016.

⁶ Het kleingebruikerspakket wordt gedefinieerd in artikel 144ter, § 1, 1°, tweede lid, van de wet van 21 maart 1991

⁷ Gemiddelde naar rato berekend op basis van het aandeel van elk product in de totale omzet met betrekking tot het kleingebruikerspakket. Voor details van de berekening, zie bijlage 1.

Tabel 1: Evolutie van de prijzen 2015-2016 voor binnenlandse post (<=2 kg) en grensoverschrijdende post (<=2 kg)

Samenstelling van het pakket	Product	Prijsolutie		Gemiddelde verhoging
		Prijs 2015 (in EUR)	Prijs 2016 (in EUR)	
Binnenlandse post <= 2 kg	Daily mail – STAMP – Prior- Sold per piece	0,77	0,79	2,597
	Daily mail – STAMP – Prior- Sold per 10	0,72	0,74	2,778
	Daily mail – STAMP – Prior- Sold per 100	0,72	0,74	2,778
	Daily mail – MAFF & UV/RD PP – Prior	0,72	0,74	2,778
	Daily mail – MAFF & UV/RD PP – Non Prior	0,68	0,70	2,941
Grensoverschrijdende post <= 2 kg	Social Mail – Stamp – Prior – Eur - per piece	1,20	1,23	2,500
	Social Mail – Stamp – Prior – Eur - per 5	1,10	1,13	2,727
	Social Mail – Stamp – Prior – Eur - per 50	1,10	1,13	2,727
	Social Mail – Stamp – Prior – row - per piece	1,42	1,45	2,113
	Social Mail – Stamp – Prior – row - per 5	1,32	1,35	2,273
	Social Mail – MAFF – Prior – Eur	1,10	1,13	2,727
	Social Mail – MAFF – Non Prior – Eur	1,00	1,03	3,000
	Social Mail – MAFF – Prior – row	1,32	1,35	2,273
	Social Mail – MAFF – Non Prior – row	1,17	1,20	2,564
	Social Mail – Reg Int Stamps – Eur	6,33	6,52	3,002
	Social Mail – Reg Int Stamps – row	6,55	6,74	2,901
	Social Mail – Reg Int- Eur	6,23	6,26	0,482
	Social Mail – Reg Int- row	6,45	6,48	0,465
	Social Mail – Declared Value Int – Eur	5,00	5,00	0,000
	Social Mail – Declared Value Int – row	5,00	5,00	0,000

Bron: bpost

Tabel 2: Evolutie van de prijzen 2015-2016 voor binnenlandse aangetekende zendingen (<=2 kg), binnenlandse pakketten (<=10 kg) en grensoverschrijdende pakketten (<=20 kg)

Samenstelling van het pakket	Product	Prijsevolutie		Gemiddelde verhoging
		Prijs 2015 (in EUR)	Prijs 2016 (in EUR)	
Aangetekende zending	Registered mail full tariff <= 2kg – Stamp	5,90	6,08	3,051
	Registered mail full tariff <= 2kg – Other	5,85	5,87	0,342
	Aangegeven waarde – Vol tarief	5,00	5,00	0,000
	Bericht van ontvangst (incl. Adm. & Jurid.)	1,25	1,25	0,000
Binnenlandse pakketten <= 10 kg	BPACK LLS	6,30	6,30	0,000
	BPACK Mini-Parcels 1	3,90	3,90	0,000
	BPACK Mini-Parcels 2	4,90	4,90	0,000
	BPACK Mini-Parcels 3	5,90	5,90	0,000
	BPACK 24 – 0-2kg	6,50	6,50	0,000
	BPACK 24 – 2-10kg	8,80	8,80	0,000
	BPACK Secur 0-2kg	7,70	7,70	0,000
	BPACK Secur 2-10kg	10,00	10,00	0,000
	BPACK Pay@home 0-2kg	13,35	13,35	0,000
	BPACK Pay@home 2-10kg	15,65	15,65	0,000
Grensoverschrijdende pakketten <= 20 kg	BPACK WORLD Light-Prior <= 2 kg	8,70	8,70	0,000
	BPACK WORLD Light-Economy <= 2kg	7,80	7,80	0,000
	BPACK WORLD 0-10kg	16,40	16,40	0,000

Bron: bpost

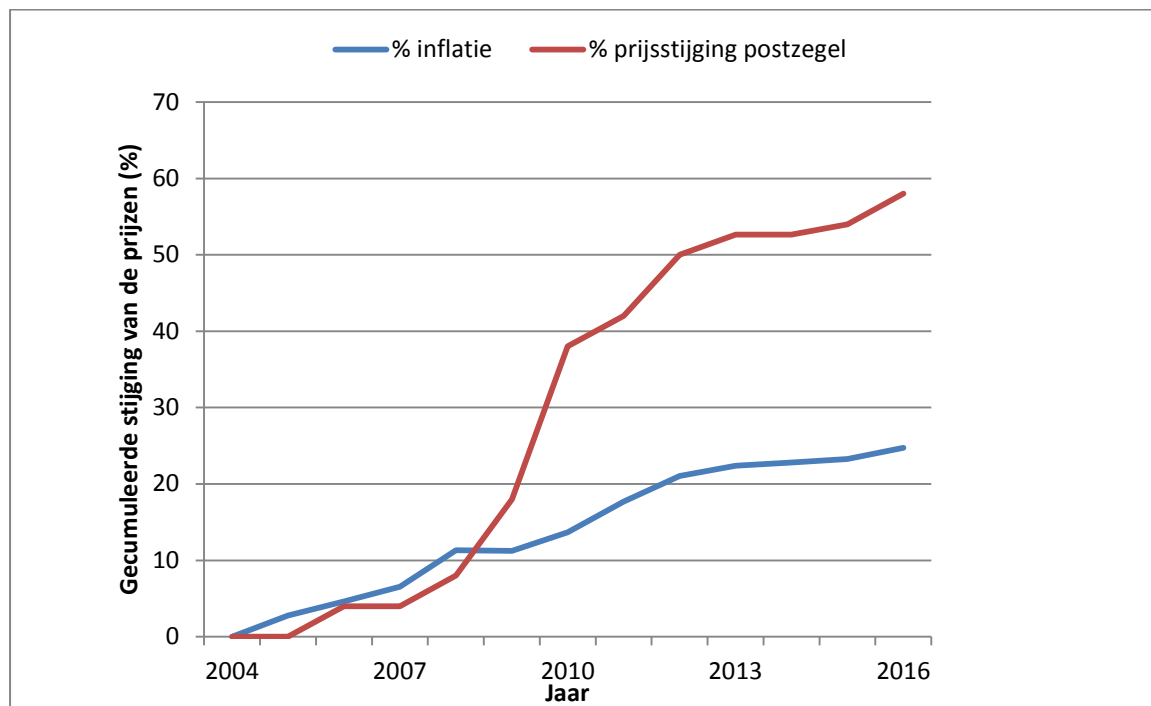
3.3. Analyse

3.3.1. De verhogingen

3.3.1.1. Historische evolutie

De grafiek hierna illustreert de prijsevolutie van de postzegel voor een genormaliseerde brief sinds 2004 en vergelijkt deze met de evolutie van de inflatie voor dezelfde periode.

Figuur 1: Vergelijking van de stijging van de prijzen voor postzegels en de inflatie (2004-2016)

Bron: FOD Economie – Federaal Planbureau

3.3.1.2. Internationale vergelijking

Wanneer men de nominale prijs van de binnenlandse standaardbrief vergelijkt in Europa, stelt men vast dat België in 2015 het vijfde duurste nominale tarief heeft van de Europese Unie. Er moet echter worden opgemerkt dat in de helft van de Europese landen het gewicht van de binnenlandse standaardbrief beperkt is tot 20 gram, wat niet het geval is in België, waar het beperkt is tot 50 gram.

Wanneer de postzegelprijzen van België en haar buurlanden worden beschouwd kan vastgesteld worden dat het Verenigd Koninkrijk, België en Frankrijk met respectievelijk € 0,78, € 0,77 en € 0,76 de duurste landen zijn. Nederland volgt met € 0,69 en Duitsland met € 0,62. Luxemburg is het goedkoopste buurland met €0,60.

Tabel 3: Vergelijking van de nominale prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa

	Land	Nominale prijs in €	Maximumgewicht van de brief
1.	Denemarken	1,34	50 gr
2.	Finland	1,1	50 gr
3.	Italië	0,8	20 gr
4.	Verenigd Koninkrijk	0,78	50 gr
5.	België	0,77	50 gr
6.	Zweden	0,77	20 gr
7.	Frankrijk	0,76	20 gr
8.	Griekenland	0,72	20 gr
9.	Nederland	0,69	20 gr
10.	Oostenrijk	0,68	20 gr
11.	Ierland	0,68	50 gr
12.	Slowakije	0,65	50 gr
13.	Duitsland	0,62	20 gr
14.	Kroatië	0,6	50 gr
15.	Luxemburg	0,6	50 gr
16.	Letland	0,57	20 gr
17.	Polen	0,56	50 gr
18.	Portugal	0,55	20 gr
19.	Estland	0,55	50 gr
20.	Tsjechische Republiek	0,47	50 gr
21.	Hongarije	0,47	30 gr
22.	Litouwen	0,45	20 gr
23.	Bulgarije	0,44	50 gr
24.	Spanje	0,42	20 gr
25.	Cyprus	0,41	20 gr
26.	Roemenië	0,36	20 gr
27.	Slovenië	0,34	20 gr
28.	Malta	0,26	50 gr

Bron: Deutsche Post, april 2015

Wanneer men dezelfde vergelijking maakt maar dan met KKP (koopkrachtpariteit), zodat er rekening wordt gehouden met de individuele economische situatie van elk land, stelt men vast dat de Belgische situatie erop vooruitgaat: het neemt nog maar de 17e plaats in onder de duurste landen van de Europese Unie voor een binnenlandse standaardbrief.

België blijft echter duur vergeleken met haar buurlanden, waarvan de prijs volgens KKP van de binnenlandse standaardbrief tussen € 0,52 en € 0,75 ligt, tegenover € 0,72 in België. België bevindt zich weliswaar achter het Verenigd Koninkrijk (14^e). Maar Frankrijk, Nederland en Duitsland zitten nog wat lager in de rangschikking, op de 18^e, 19^e en 22^e plaats. Luxemburg (24^e) zit zelfs bij de goedkoopste landen van Europa voor de prijs van de binnenlandse standaardbrief uitgedrukt in KKP.

Tabel 4: Vergelijking van de prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (in KKP)

	Land	KKP	Maximumgewicht van de brief
1.	Polen	1,03	50 gr
2.	Denemarken	1,03	50 gr
3.	Slowakije	1,01	50 gr
4.	Kroatië	1	50 gr
5.	Bulgarije	0,96	50 gr
6.	Finland	0,94	50 gr
7.	Griekenland	0,89	20 gr
8.	Letland	0,88	20 gr
9.	Hongarije	0,86	30 gr
10.	Italië	0,83	20 gr
11.	Estland	0,79	50 gr
12.	Litouwen	0,78	20 gr
13.	Roemenië	0,76	20 gr
14.	Verenigd Koninkrijk	0,75	50 gr
15.	Portugal	0,74	20 gr
16.	Tsjechische Republiek	0,73	50 gr
17.	België	0,72	50 gr
18.	Frankrijk	0,71	20 gr
19.	Nederland	0,66	20 gr
20.	Ierland	0,65	50 gr
21.	Oostenrijk	0,64	20 gr
22.	Duitsland	0,62	20 gr
23.	Zweden	0,6	20 gr
24.	Luxemburg	0,52	50 gr
25.	Spanje	0,49	20 gr
26.	Cyprus	0,48	20 gr
27.	Slovenië	0,44	20 gr
28.	Malta	0,35	50 gr

Bron: Deutsche Post, april 2015

3.3.2. Analyse van de tariefprincipes

Voor elk product worden de wettelijke principes vastgelegd in punt 3.1.1.2, namelijk de kostenbasing, de uniformiteit over het gehele grondgebied, de transparantie en de niet-discriminatie geverifieerd. De verificatie van de price cap, en dus van de betaalbaarheid van de prijzen, geschiedt in punt 3.4 van dit besluit.

Om punt 2° van artikel 144ter, § 1, van de wet te kunnen verifiëren heeft het BIPT aan bpost gevraagd om de kostenelementen van de universele producten die tot het kleingebruikerspakket behoren, te verstrekken. Deze kosten voor het jaar 2014 worden vermeld in bijlage 2. Het BIPT heeft noch deze kostenelementen, noch de onderliggende berekening ervan grondig gecontroleerd.

3.3.2.1. Kostenbasing

Ten opzichte van de kosten die bpost heeft meegedeeld aan het BIPT (zoals opgenomen in bijlage 2) doet het BIPT de volgende vaststellingen:

1. Sommige producten, die in 2014 verlieslatend waren, blijven zo en dat ondanks de tariefverhogingen die voor 2016 gepland zijn:

[vertrouwelijk]

2. De overige producten maken de realisatie van marges mogelijk, geraamd op basis van de verzoeken om tariefverhogingen voor 2016 en van de lijst van kosten die bpost verstrekt heeft⁸. Deze bedragen

[vertrouwelijk]

Op het eerste gezicht doet de kostenbasing van sommige producten vragen rijzen. Omdat de prijs van een product immers kan worden beschouwd als zijnde kostengebaseerd, moet deze het mogelijk maken de kosten te dekken die worden veroorzaakt door de levering van het product in kwestie, verhoogd met een redelijke marge.

Zo acht het BIPT de geraamde marges voor de verkoop van een binnenlandse prior-postzegel per 10 stuks, alsook die welke worden geraamd voor de postpakketdiensten bpack Prepaid 24H, bpack Prepaid Pay@Home, bpack Prepaid Secur, bpack Prepaid Mini en de bpack World Light Prepaid Prior redelijk.

Daartegenover staat dat de naleving van het principe van kostenbasing minder evident is voor de overige producten waarvan de marge wordt geraamd op [vertrouwelijk]. Niettemin moeten sommige van deze ramingen ietwat genuanceerd worden omdat een aantal parameters⁹ die de kostprijs kunnen beïnvloeden of op z'n minst de kostenbasing van sommige tarieven, niet in beschouwing worden genomen in de lijst van kosten die door bpost overgezonden is.

Op grond van de beschikbare informatie en gelet op de korte tijd waarover het beschikt, heeft het BIPT slechts een summiere controle kunnen doorvoeren van het principe van de kostenbasing, hetgeen meer in detail wordt besproken in bijlage 3.

⁸ Zie bijlage 4.

⁹ Zie bijlage 3 voor meer details.

Bijgevolg zullen de conclusies die worden getrokken uit deze analyse, eventueel herzien kunnen worden, voor het geval dat het principe van de basering op de kosten grondig zou worden onderzocht.

3.3.2.2. Uniformiteit van de tarieven

De tarieven zijn identiek ongeacht het adres van de geadresseerde.

3.3.2.3. Transparantie en non-discriminatie

Het transparantieprincipe wordt in acht genomen want de tarieven voor de producten tegen vol tarief, bestemd voor de kleine gebruiker, worden gepubliceerd op de website van bpost en liggen ter beschikking in de postkantoren en de PostPunten. Tot op heden is er aan het BIPT geen enkel probleem gemeld in verband met discriminatie ten opzichte van de producten in het kleingebruikerspakket.

3.3.3. Correctie voor de eindrechten

Artikel 29, § 6, van het K.B. van 11 januari 2006 schrijft het volgende voor:

"Wat de uitgaande grensoverschrijdende post en de uitgaande grensoverschrijdende postpakketten betreft worden de tariefverhogingen die direct het gevolg zijn van een verhoging van de eindrechten¹⁰ betaald door de aanbieder van de universele dienst niet in rekening genomen voor de toepassing van de formule bepaald in dit artikel."

De rechtvaardiging van de tariefverhogingen gegenereerd door de verhogingen van de eindrechten werd meegedeeld door bpost in een bestand waarin de bijzondere trekkingsrechten per land worden gespecificeerd voor de kleine, grote en omvangrijke zendingen. De gewogen gemiddelden leveren de volgende resultaten op:

Tabel 5: Aanpassingen voor eindrechten¹¹

	PRIOR	NON PRIOR
TD EUROPE	5,44%	4,25%
TD ROW	11,00%	10,87%

	PRIOR	NON PRIOR
REGISTERED	3,82%	NA
KILOPOST	4,46%	3,58%

Bron: bpost

De werkelijke verhogingen waarmee rekening wordt gehouden voor de toepassing van de price cap na correctie van deze eindrechten toegepast op de verhogingen gevraagd door bpost, staat in de laatste kolom van de tabel hieronder.

¹⁰ Eindrechten: elke aangewezen operator die postzendingen van een andere aangewezen operator ontvangt heeft het recht op een betaling van een compensatie van de kosten opgelopen voor de ontvangen internationale post van de operator die afzender is (art. 27 van de UPU-Convention). De voormelde betalingen heten "eindrechten".

¹¹ Zie bijlage 4 voor het overzicht.

Tabel 6: Tariefverhoging voor grensoverschrijdende post tot 2 kg

Basket	Product	Price Evolution			Base for Price Cap	
		price 2015	price 2016	average increase	Corrections TD	Increase base for price cap
International Mail ≤2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€1.20	€1.23	2.500%	-5.436%	0.000%
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€1.10	€1.13	2.727%	-5.436%	0.000%
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 50	€1.10	€1.13	2.727%	-5.436%	0.000%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€1.42	€1.45	2.113%	-10.996%	0.000%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€1.32	€1.35	2.273%	-10.996%	0.000%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€1.10	€1.13	2.727%	-5.436%	0.000%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€1.00	€1.03	3.000%	-4.249%	0.000%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€1.32	€1.35	2.273%	-10.996%	0.000%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€1.17	€1.20	2.564%	-10.867%	0.000%
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps - Eur	€6.33	€6.52	3.002%	-3.819%	0.000%
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€6.55	€6.74	2.901%	-3.819%	0.000%
	Social Mail-Registered Int - Eur	€6.23	€6.26	0.482%	-3.819%	0.000%
	Social Mail-Registered Int-row	€6.45	€6.48	0.465%	-3.819%	0.000%
Int. Package ≤10kg	BPACK WORLD Light-Prior-≤2kg	€8.70	€8.70	0.000%	-4.458%	0.000%
	BPACK WORLD Light-Economy-≤2kg	€7.80	€7.80	0.000%	-3.575%	0.000%

If average increase + correction for TD is lower then 0% , then it is 0% that is taken into account for the price cap.

Bron: bpost

3.4. Toepassing van de price cap

Overeenkomstig artikel 31 van het K.B. van 11 januari 2006 geldt de volgende formule:

$$\frac{\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n}}{100} \leq 100 \times \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} \times [1 + QB] - 1 \right)$$

en

$$QB = (GGK - 90)^2 / 1000$$

Waarbij:

- "M_{j,n}": tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %.

- "W_{j,n-2}": aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %.

- "N": het aantal in het pakket opgenomen diensten.

- "n": jaar waarin de tariefverhoging wordt toegepast.

- "I_{n-1}": waarde van het gezondheidsindexcijfer in juli van jaar n-1 dat aan de toepassing van de tariefverhoging voorafgaat.

- "I_{n-2}": waarde van het gezondheidsindexcijfer in juli van het voorlaatste jaar n-2.

- "QB": kwaliteitsbonus berekend op basis van de gemiddelde gerealiseerde kwaliteit (GGK) beoordeeld over een periode van 12 maanden te rekenen vanaf 1 januari tot en met 31 december van jaar n-2. Ingeval de GGK lager is dan 90% is de waarde van QB nul.

- "GGK": de gemiddelde gerealiseerde kwaliteit is een index die overeenstemt met het percentage post dat op tijd geleverd wordt en die volgens de bepalingen van artikel 32 van het K.B. van 11 januari 2006 berekend wordt over een periode van 12 maanden te rekenen vanaf 1 januari tot en met 31 december van jaar n-2.

3.4.1. Berekening van de kwaliteitsbonus

Het K.B. van 11 januari 2006 schrijft het volgende voor:

- *In-1* : waarde van het gezondheidsindexcijfer in juli van jaar n-1 dat aan de toepassing van de tariefverhoging voorafgaat.
Voordien werd rekening gehouden met het gezondheidsindexcijfer van de maand augustus van jaar n-1.
- *In-2* : waarde van het gezondheidsindexcijfer in juli van het voorlaatste jaar n-2.
Voordien werd rekening gehouden met het gezondheidsindexcijfer van de maand augustus van jaar n-2.
- *QB* : Kwaliteitsbonus die berekend wordt op basis van de GGK over een periode van 12 maanden te rekenen vanaf 1 januari tot en met 31 december van het jaar n-2.

Voordien begon de periode van 12 maanden op 1 september van jaar n-2.

De referentieperiodes voor de kwaliteitsmetingen en voor de inflatie zijn dus aangepast omdat ze *ex ante* niet toepasbaar waren, omdat de noodzakelijke gegevens niet beschikbaar waren op het ogenblik waarop de berekening moest worden gemaakt.

De kwaliteitsbonus¹² voor het jaar 2014 is als volgt:

Tabel 7: Quality Index 2014

Mail Quality 2014			
Product Group	Weight (%)	Target (%)	Q-score ALL (%)
Prior D+1	51,835	95	94,73
Non Prior D+2	30,105	95	97,18
Inbound	13,044	95	92,90
Registered mail	4,213	95	96,09
Parcel D+1	0,802	95	95,44
Parcel D+2 (LLS)	0,001	95	99,26
Total Quality Index	100	95	95,29

Bron: bpost

Berekening door het BIPT:

$$QB = (GGK - 90)^2 / 100$$

$$GGK = \frac{(94,73 \times 51,835) + (97,18 \times 30,105)}{100}$$

$$+ \frac{(92,90 \times 13,044) + (96,09 \times 4,213) + (95,44 \times 0,802)}{100} + \frac{(99,26 \times 0,001)}{100} = 95,29$$

$$QB = (95,29 - 90)^2 / 1000 = 0,0280 (2,80\%).$$

3.4.2. Berekening van de inflatie

Het gezondheidsindexcijfer voor de maand juli 2015 bedroeg 101,37. In 2014 bedroeg het gezondheidsindexcijfer voor de maand juli 100,46.

De inflatie wordt als volgt berekend :

$$\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} = 101,37 / 100,46 = 1,0091 \text{ (d.i. een inflatie van 0,91\%).}$$

3.4.3. Berekening van het plafond

Artikel 29, § 3, van het koninklijk besluit van 11 januari 2006 schrijft voor: “Indien de aangewezen leverancier van de universele postdienst, zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als was toegestaan ingevolge de toepassing van de hieronder vermelde formules, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken.”

¹² Zie bijlage 5 voor het overzicht van het gewicht van elk product.

De (gecumuleerde) niet-gebruikte marge voor 2015 bedraagt 4,12%.

Het toegestane maximum voor 2016 wordt berekend volgens deze formule:

$$100 \times \left(\frac{I_{2015}}{I_{2014}} \times [1 + QB] - 1 \right) + \text{ongebruikte gecumuleerde marge in 2015}$$

De gewogen verhogingen voor het jaar 2016 mogen dus niet hoger zijn dan: inflatie + QB + ongebruikte gecumuleerde marge 2015.

Ofwel:

$$[(1+0,91%)*(1+2,80%)-1] + 4,12\% = 7,86\%$$

Het toegestane maximum voor 2016 bedraagt dus 7,86%.

3.4.4. Toepassing van het plafond

De samenvattende tabel voor de price cap voorgesteld door bpost bevindt zich in bijlage 6.

Men kan vaststellen dat het gewogen totaal van de voorgestelde verhogingen 1,96% bedraagt. Dat totaal is lager dan het plafond van 7,86% berekend in punt 3.4.3.

4. ALGEMENE CONCLUSIE

De door bpost voorgestelde verhogingen van de volle tarieven voor het jaar 2016 voldoen aan artikel 144ter, §1, 1°, 2°, 3° en 4°, van de wet van 21 maart 1991. Bijgevolg ziet het BIPT geen redenen om het verzoek om tariefverhoging dat op 21 augustus 2015 door bpost is ingediend, te weigeren.

Op te merken valt dat hoewel het BIPT voor het jaar 2016 van oordeel is dat het principe van de kostenbasing over het geheel genomen in acht is genomen, zou het BIPT in de toekomst over meer uitvoerige informatie over deze kosten willen beschikken, en dit om het principe van de kostenbasing grondig te kunnen verifiëren.

5. BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het hof van beroep van Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.

Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Charles Cuvelliez
Raadslid

Axel Desmedt
Raadslid

Luc Vanfleteren
Raadslid

Jack Hamande
Voorzitter van de Raad

Bijlage 1: Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen

[vertrouwelijk]

Bron: bpost

Bijlage 2: Kostengegevens 2014

[vertrouwelijk]

Bron: bpost

Bijlage 3: Berekening van de behaalde marges per product

[vertrouwelijk]

Bron: BIPT

Bijlage 4: Impact van de eindrechten

[vertrouwelijk]

Bron: bpost

Bijlage 5: Detail van de weging van de gebruikte basket voor de berekening van de quality bonus

[vertrouwelijk]

Bron: bpost

Bijlage 6: Samenvatting van de berekening van de price cap uitgevoerd door bpost

[vertrouwelijk]

Bron: bpost